

INFORMATION PLATFORM "CENTER FOR INNOVATIVE THINKING"
UKRAINIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC STRATEGIES
EUROPEAN UNION RESEARCH DEPARTMENT
SCIENTIFIC AND PUBLISHING CENTER "PROGRESS"

SCIENCE AND SOCIETY

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**JULY 6-8, 2026
KHARKIV, UKRAINE**

INFORMATION PLATFORM "CENTER FOR INNOVATIVE THINKING"
UKRAINIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC STRATEGIES
EUROPEAN UNION RESEARCH DEPARTMENT
SCIENTIFIC AND PUBLISHING CENTER "PROGRESS"

SCIENCE AND SOCIETY

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

July 6-8, 2026

Kharkiv, Ukraine

This edition was approved for publication on July 18, 2026.

Published in A4 format online on website:

<https://naukainfo.com/conference?id=138>

Publisher: Sole proprietor Soloviov O. V. Certificate of registration in the State Register of Publishers, Manufacturers, and Distributors of Publishing Products series DK № 8227, dated April 23, 2025.

Kharkiv, Ukraine
2026

UDC 001.3-048.35:0/9](06)

Proceedings of the International scientific and practical conference “Science and Society” (July 6-8, 2026) / Publisher website: www.naukainfo.com. – Kharkiv, Ukraine, 2026. - 116 p.

ISBN 978-617-8680-83-1

<https://doi.org/10.64828/conf-138-2026>

The recommended citation for this publication is:

Shevchenko T. G. Research into the specifics of the development of performing arts in Ukraine under martial law // Science and Society : proceedings of the International scientific and practical conference (July 6-8, 2026). – Kharkiv, Ukraine : naukainfo.com, 2026. - Pp. 15-21. - URL: <https://naukainfo.com/conference?id=138>

Editor

Soloviov O. V.

*M.Sc.Ed., M.P.A., Hon. PhD, Academic Advisor,
Head of the European Union Research Department,
Ukrainian Institute of Scientific Strategies*

The collection of scientific articles is a scientific and practical publication that includes research papers by students, postgraduate students, Candidates and Doctors of Sciences, researchers, and practitioners from Ukraine, Europe, neighboring countries, and beyond. The articles reflect studies of processes and changes in the structure of modern science. This collection is intended for students, postgraduate and doctoral candidates, educators, researchers, practitioners, and all those interested in current trends in the development of modern science.

E-mail: journal@naukainfo.com

Publisher website: <https://www.naukainfo.com>

© Publisher website: naukainfo.com, 2026

© Ukrainian Institute of Scientific Strategies (UISS), 2026

© All authors, 2026

MANAGEMENT, PUBLIC GOVERNANCE AND ADMINISTRATION

УДК 35.072.2:323.2

Бондаренко Геннадій Геннадійович
аспірант

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна

ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Анотація. у роботі розглянуто публічно-управлінські інструменти формування взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства. Визначено значення громадської участі, підзвітності, громадського контролю, електронних петицій та комунікативних платформ для розвитку партнерської моделі публічного управління. Акцентовано увагу на необхідності переходу від формальної взаємодії влади й громадськості до реального залучення громадянського суспільства у процеси вироблення та реалізації публічної політики.

Ключові слова: публічне управління, громадянське суспільство, громадська участь, підзвітність органів публічної влади, електронна петиція.

У сучасних умовах трансформації публічного управління в Україні особливої актуальності набуває проблема формування взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства. Її сутність полягає не лише у підзвітності органів публічної влади перед громадянами, а й у відповідальній, компетентній та конструктивній участі інститутів громадянського суспільства у процесах вироблення, реалізації та оцінювання публічної політики.

Публічне управління дедалі більше розглядається не як односторонній владний вплив держави на суспільство, а як система взаємодії різних суб'єктів, серед яких важливе місце посідають громадяни, громадські організації, експертні спільноти, професійні об'єднання та інші інститути громадянського суспільства. У цьому контексті взаємна відповідальність виступає необхідною умовою демократичного врядування, оскільки передбачає баланс прав, обов'язків, повноважень і суспільних очікувань між державою та громадськістю.

Метою роботи є визначення основних публічно-управлінських інструментів формування взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства, а також обґрунтування їх значення для підвищення ефективності публічного управління.

Під публічно-управлінськими інструментами формування взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства доцільно розуміти сукупність організаційних, комунікативних, інформаційних, цифрових та контрольних засобів, за допомогою яких забезпечується участь громадськості в управлінських процесах, прозорість діяльності органів влади, зворотний зв'язок між владою і суспільством, а також громадський вплив на якість публічних рішень.

До першої групи таких інструментів належать інструменти громадської участі. Вони охоплюють громадські консультації, громадські слухання, обговорення проєктів управлінських рішень, участь громадськості у діяльності консультативно-дорадчих органів, а також залучення представників громадянського суспільства до формування місцевих, регіональних і державних політик. Значення цих інструментів полягає в тому, що вони створюють умови для переходу від формального інформування громадян до реальної участі у виробленні управлінських рішень.

Важливим елементом цього процесу є діяльність громадських організацій. У сучасному публічному управлінні вони можуть виконувати представницьку, експертну, комунікативну, контрольну та мобілізаційну функції. Через здатність артикулювати суспільні інтереси, впливати на формування публічної політики та сприяти демократичному розвитку громадські організації виступають важливими суб'єктами прийняття публічно-управлінських рішень [1, с. 181].

Другою групою є комунікативні інструменти взаємодії влади і громадськості. До них можна віднести публічні обговорення, круглі столи, експертні зустрічі, комунікаційні платформи,

консультації з громадськістю, інформаційні кампанії та інші форми діалогу. Їхнє завдання полягає у забезпеченні відкритого обміну інформацією між органами влади та суспільством, узгодженні інтересів, запобіганні конфліктам і підвищенні довіри до управлінських рішень. Ефективна взаємодія у цій сфері передбачає перехід від одностороннього інформування до активного діалогу, партнерства та залучення громадян до управлінських процесів [2, с. 43].

Третю групу становлять цифрові інструменти громадської участі, серед яких особливе місце посідають електронні петиції, електронні консультації, цифрові платформи для обговорення рішень, онлайн-звернення, електронні сервіси публічної інформації та інструменти електронної демократії. Їхня перевага полягає у швидкості комунікації, доступності для широкого кола громадян і можливості оперативного реагування на суспільні запити. Електронні петиції доцільно розглядати як одну з форм партисипативної участі громадян в управлінні державою, що сприяє посиленню громадського впливу на процеси публічного управління [3, с. 20].

Четвертою групою є інструменти громадського контролю та моніторингу. Вони передбачають оцінювання діяльності органів публічної влади, моніторинг якості публічних послуг, аналіз виконання програм і стратегій, громадську експертизу, участь громадськості у контролі за використанням бюджетних коштів, а також реагування на факти неефективного або непрозорого управління. Саме контрольна функція громадянського суспільства є однією з ключових передумов формування відповідальності держави перед громадянами.

Водночас взаємна відповідальність не може зводитися лише до контролю громадськості за владою. Вона передбачає також відповідальність самого громадянського суспільства за якість участі у публічному управлінні. Це означає, що громадські організації та активні громадяни мають діяти на засадах доброчесності, професійності, обґрунтованості пропозицій, поваги до публічного інтересу та готовності до конструктивного діалогу.

П'ятою важливою групою є інституційні інструменти розвитку громадянського суспільства. Вони пов'язані зі створенням умов для стабільної діяльності громадських організацій, розвитку партнерства між владою і громадськістю, формування громадянської культури, підвищення рівня довіри та підтримки участі громадян у публічному житті. Громадянське суспільство виступає важливим чинником формування ефективної системи публічного управління, оскільки сприяє забезпеченню балансу між державою та суспільством, здійсненню контролю за діяльністю державних інституцій, розвитку соціального партнерства та розширенню громадської участі [4, с. 118].

Разом із тим, практичне застосування зазначених інструментів супроводжується низкою проблем. Серед них можна виокремити формальний характер окремих консультацій з громадськістю, недостатнє врахування пропозицій громадських організацій, нерівний доступ різних соціальних груп до механізмів участі, низький рівень довіри до органів публічної влади, слабку інституційну спроможність окремих громадських об'єднань, а також недостатній рівень комунікації між владою та суспільством.

У зв'язку з цим формування взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства потребує не лише наявності відповідних інструментів, а й зміни самої управлінської культури. Органи публічної влади мають сприймати громадськість не як формального учасника консультацій, а як партнера у виробленні та реалізації публічної політики. Водночас громадянське суспільство має бути не лише критиком влади, а й відповідальним учасником публічно-управлінського процесу.

Отже, публічно-управлінські інструменти формування взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства охоплюють механізми громадської участі, комунікативні практики, цифрові платформи, інструменти громадського контролю та інституційні форми партнерства. Їх ефективне застосування сприяє підвищенню прозорості та підзвітності органів публічної влади, зміцненню довіри між державою і суспільством, підвищенню якості управлінських рішень та розвитку демократичного врядування. Подальше вдосконалення цих інструментів має бути спрямоване на забезпечення реальної, а не декларативної участі громадянського суспільства у процесах публічного управління. Подальших наукових досліджень потребує також питання оцінювання ефективності публічно-управлінських інструментів взаємної відповідальності держави та громадянського суспільства, зокрема щодо їх реального впливу на якість управлінських рішень, рівень громадської участі та підзвітність органів публічної влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Заїка О. В., Товстик З. О. Роль громадських організацій у прийнятті публічно-управлінських рішень. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2024. № 1. С. 180–

184.

2. Корчак І. М. Ключові принципи, підходи та форми взаємодії влади і громадськості. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2021. Вип. 23. С. 43–46.
3. Гришко А. С., Цимбаленко Я. Ю. Світовий досвід функціонування електронних систем подання петицій як форма партисипативної орієнтації громадян в управлінні державою. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2021. Вип. 23. С. 16–21.
4. Руснак О. А. Проблеми громадянського суспільства в контексті публічного управління. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. Т. 35(74). № 4. С. 118–125.